

Studija društveno-ekonomskog uticaja Coca-Cola sistema i kompanije Bambi u Srbiji za 2023. godinu

SADRŽAJ

2	Ključni rezultati	
5	Uvodna reč	
8	O Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi	
13	Stanje ekonomije u Srbiji u 2023. godini i osvrt na 2024.	
20	Uticao Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na domaću ekonomiju	<ul style="list-style-type: none">○ Uticaj na ostale sektore privrede○ Efekat na BDP Srbije○ Uticaj na poreski sistem Srbije○ Uticaj na zaposlenost○ Uticaj na zaposlenost po sektorima
28	Metodologija	
31	O autoru studije	

The image shows the iconic Coca-Cola script logo in a vibrant red color. The logo is superimposed over a panoramic view of a city at dusk or dawn. The city features modern high-rise buildings, some with glass facades reflecting the sky, and a river in the foreground. The overall scene is bathed in the warm, golden light of the setting or rising sun.

Uticaj Coca-Cola sistema i kompanije Bambi
na ekonomiju Srbije u 2023. godini

KLJUČNI REZULTATI

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi imaju značajnu ulogu u lokalnoj ekonomiji, doprinoseći njenom rastu, stvaranju radnih mesta i podsticanju pozitivnih društvenih kretanja.

701
MILION LITARA

bezalkoholnih napitaka
je proizveo Coca-Cola sistem

31
MILION KG

konditorskih proizvoda
je proizvela kompanija Bambi

633
MILIONA EURA

zajednički generisano kroz celokupan
lanac vrednosti, što predstavlja **0,9%**
ukupnog bruto domaćeg proizvoda
(BDP) Srbije.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi direktno su doprineli sa kroz isplaćene zarade i plaćene poreze i doprinose.

106
MILIONA EVRA

Indirektno, duž celog lanca vrednosti, sistem je podržao generisanje dodatnih

527
MILIONA EVRA

143
MILIONA EVRA

od ovog iznosa, odnosi se na naplaćeni PDV na proizvode Coca-Cola sistema i kompanije Bambi.

Sektor trgovine i ugostiteljstva jedan je od najvećih korisnika ukupnih aktivnosti Coca-Cola sistema i Bambija, kroz koji je generisano

166
MILIONA EVRA
DODATE VREDNOSTI

Za svaki evro direktno generisane dodate vrednosti, Coca-Cola sistem je podržao generisanje dodatnih 5 evra, a kompanija Bambi dodatnih 4 evra vrednosti u srpskoj ekonomiji.

Nabavka roba i usluga od domaćih dobavljača dostigla je ukupnu vrednost od

162
MILIONA EVRA

343
MILIONA EVRA

ukupno poreza uplaćeno je u republički budžet kroz lanac vrednosti, što predstavlja 1,3% svih poreskih prihoda budžeta Republike Srbije.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi direktno su doprineli prihodima republičkog budžeta sa

76
MILIONA EVRA

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi, u celokupnom lancu vrednosti, podržali su

22.600
RADNIH MESTA

što predstavlja **0,75%** ukupnog broja zaposlenih u Srbiji. Za svako direktno radno mesto u Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi, podržano je **11 radnih mesta** u širem lancu vrednosti.

UVODNA REČ

Godina 2023. bila je važna prekretnica za našu kompaniju - dodatno smo osnažili temelje našeg poslovanja i istovremeno potvrdili da Coca-Cola sistem i kompanija Bambi ne samo da mogu da odgovore na izazove savremenog tržišta, već mogu i da uspostavljaju nove standarde kao primer dobrih praksi koje donose u lokalnu zajednicu u kojoj posluju. Kroz snažna partnerstva, inovativne tehnologije i strateške investicije, stvorili smo temelje za ostvarenje poslovnih rezultata koji nas čine liderima, ali i motivišu da neprestano tražimo nove načine za unapređenje. Naša posvećenost održivosti i odgovornom poslovanju omogućava nam da unapređujemo efikasnost, ali i da utemeljimo budućnost koja doprinosi stabilnosti i rastu privrede Srbije.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi ostaju snažna podrška lokalnoj ekonomiji. Naš poslovni model je fleksibilan i otporan, a naša posvećenost očuvanju životne sredine nije samo princip, već i obaveza prema budućim generacijama.

Pažljivo unapređujući naš 24/7 portfolio, koji potrošačima nudi veliki izbor napitaka za svaku priliku i u svako doba dana, ostvarili smo značajan rast u svim kategorijama bezalkoholnih pića, završivši 2023. godinu sa 44% vrednosnog učešća na tržištu. Odlične rezultate zabeležile su i kategorije kafe i alkoholnih pića. Naša najpoznatija gazirana pića su Coca-Cola, Fanta, Schweppes i Sprite, dok istovremeno ulažemo u razvoj propozicija sa malo ili bez šećera, čiji rast na tržištu predvodi Coca-Cola Zero. Kada je u pitanju snack portfolio, u 2023. godini se Plazma pozicionirala kao lider u kategoriji biskvita, ne samo po performansama, nego i sa aspekta emotivne povezanosti potrošača sa brendom.

Napravili smo značajne iskorake u polju inovacija za ciljem održivog rasta našeg poslovanja - Bambi R&D centar započeo je rad tokom 2023. godine i lansirao brojne inovacije, što je omogućilo rast od 15% i od 16 miliona evra neto prihoda. Veoma važne aktivnosti koje sprovodimo sa ciljem smanjenja ambalažnog otpada, ali i karbonskog otiska, jesu optimizacija i olakšanje ambalaže, pa je velika inovacija na ovom polju u 2023. godini bilo uvođenje pričvršćenih čepova na celokupan portfolio,

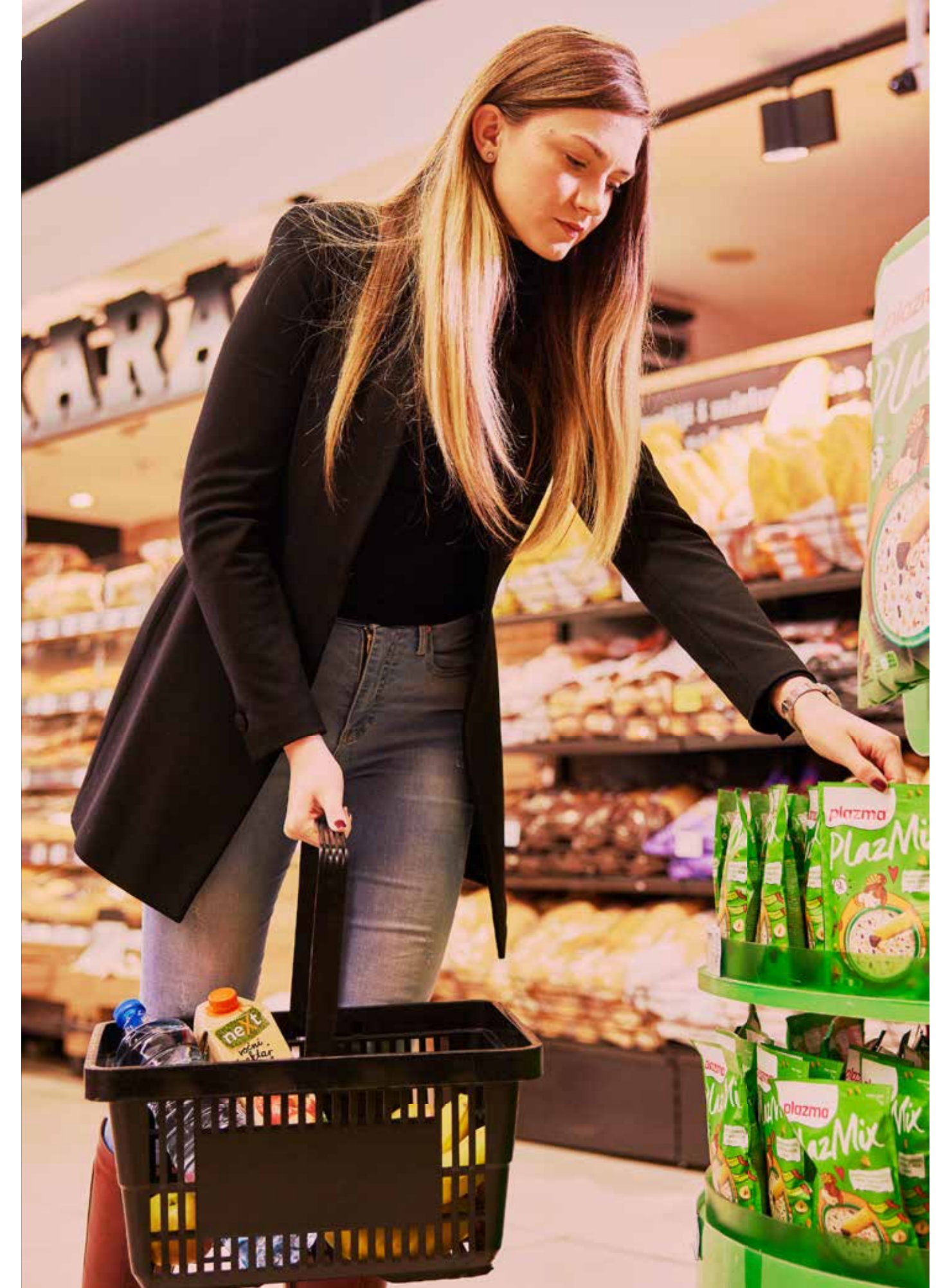

Snaga našeg biznisa ogleda se u zadovoljstvu zaposlenih unutar Coca-Cola sistema i kompanije Bambi - negujući potencijal naših ljudi, podržavamo prilike za njihovo napredovanje, bilo u pogledu osvajanja novih veština ili novih pozicija.

Kroz Studiju o društveno-ekonomskom uticaju delimo informacije koje su više od brojeva – to je niz investicija, inovacija i postignuća koji nas podstiču da i dalje rastemo, ostavljajući konkretan benefit zajednici u kojoj poslujemo.

Zajedno sa partnerima, kupcima, zaposlenima, dobavljačima i potrošačima, nastavićemo da gradimo snažan poslovni ekosistem, koji je usmeren na održivi rast, inovacije i stvaranje dodatne vrednosti. Coca-Cola sistem i kompanija Bambi će i dalje biti važna karika u jačanju ekonomije Srbije.

Gorica Stojković,
*generalni direktor za Srbiju,
Crnu Goru i Severnu Makedoniju
u Coca-Cola kompaniji*

Saša Marković,
*generalni direktor Coca-Cola
HBC Srbija i Crna Gora*

Dragan Stajković
*generalni direktor
kompanije Bambi A.D.*

O COCA-COLA SISTEMU I KOMPANIJI BAMBI

Coca-Cola sistem u Srbiji, sa više od 50 godina poslovanja, predstavlja globalni brend sa značajnim uticajem na lokalnu ekonomiju i zajednicu. Kao jedan od lidera u industriji bezalkoholnih pića, sistem aktivno doprinosi ekonomiji zemlje kroz zapošljavanje, strateške saradnje sa domaćim partnerima, pozitivan uticaj na BDP, kao i doprinos poreskom sistemu. Pored toga, kontinuirana ulaganja u mlade, zaštitu životne sredine i društvenu odgovornost čine kompaniju važnim faktorom u stabilnosti i rastu srpske privrede.

Prva fabrika za punjenje Coca-Cola proizvoda u Srbiji počela je sa radom 1968. godine. Od 1997. godine, počinje poslovanje punionice pod imenom Coca-Cola HBC Srbija A.D. Zemun. Danas, u Srbiji posluju tri punionice:

ZEMUN

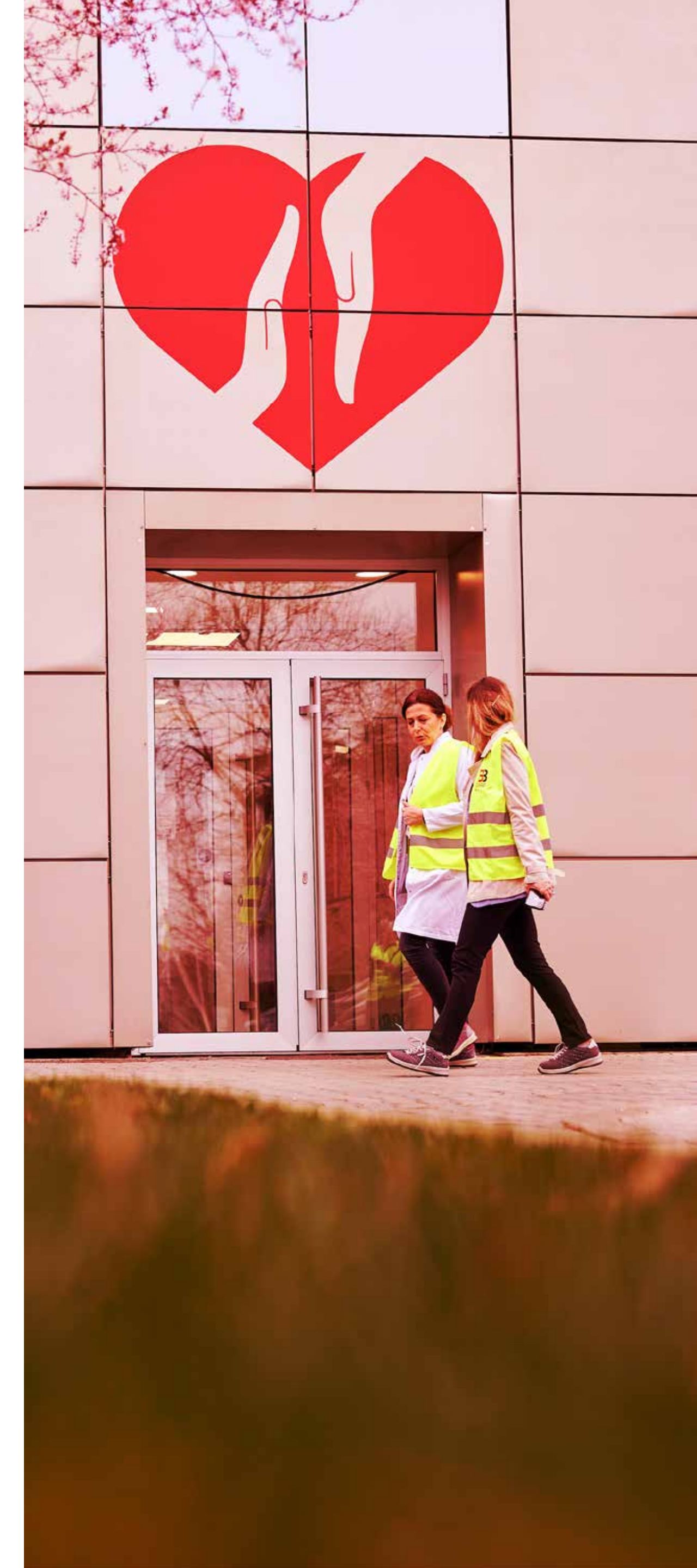
proizvodni pogon sa devet linija, na površini od oko 65.000 m²

SURDULICA

punionica Rosa vode „Vlasinka“ sa četiri proizvodne linije

KUČEVO

punionica Neresnica, u kojoj se proizvodi gazirana voda Rosa Homolje na dve linije

U 2019. godini, Coca-Cola HBC Srbija proširila je svoje poslovanje akvizicijom konditorske fabrike Bambi u Požarevcu, čime je dodatno ojačala svoje prisustvo na tržištu i učvrstila poziciju kao jedan od vodećih prehrambenih sistema u regionu.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi ne fokusiraju se samo na rast, već i na unapređenje postojećih kapaciteta i uvođenje novih tehnoloških rešenja. U skladu s tim, u okviru proizvodnog prostora punionice u Zemunu, planirana je izgradnja automatskog skladišta, koje će omogućiti još efikasniju distribuciju proizvoda, unaprediti logističke procese i postaviti nove standarde u industriji.

COCA-COLA SISTEM ČINE SLEDEĆE KOMPANIJE:

THE COCA-COLA COMPANY – vlasnik je brenda, odgovorna za proizvodnju i prodaju koncentrata, sirupa i osnova za napitke partnerskim kompanijama poput Coca-Cola HBC. Takođe razvija strateške marketinške kampanje, upravlja brendom i osmišljava promocije kako bi potrošači ostvarili povezanost sa brendom.

COCA-COLA HBC SRBIJA – kupuje sirovine za proizvodnju napitaka od The Coca-Cola Company i odgovorna je za proizvodnju, pakovanje, distribuciju i prodaju finalnih proizvoda. Pored toga, kompanija sprovodi brojne inicijative u oblasti održivog poslovanja, zaštite životne sredine i podrške lokalnim zajednicama.

KOMPANIJA BAMBI - vodeći konditorski brend u regionu Zapadnog Balkana, koja već više od 55 godina postavlja standarde u industriji. Nakon što je 2019. godine postala deo Coca-Cola HBC sistema, kompanija je dodatno proširila svoje poslovne kapacitete i ojačala poziciju na tržištu.

NAŠI BRENDovi

Coca-Cola sistem u Srbiji proizvodi i distribuira neke od najpoznatijih svetskih brendova, pri čemu poslednjih godina posebnu pažnju posvećuje razvoju proizvoda koji odgovaraju svim stilovima života i potrebama tokom 24/7.

Na tržištu Srbije su danas dostupni bezalkoholni napici Coca-Cola, Coca-Cola Zero, Fanta, Schweppes i Sprite, zatim vode Rosa, Rosa Homolje i Romerquelle, energetska pića Ultra i Monster, kao i sokovi Next, Next Joy i Next limunade. U ponudi su i ostali napici poput Powerade-a, ledenog čaja Fuze Tea i tonika Three Cents, zatim mixera Jack and Coke, kao i poznati brendovi kafe Costa Coffee i Vergnano.

Pored sopstvenog portfolija, Coca-Cola HBC radi distribuciju piva iz Heineken portfolija, dok segment alkoholnih pića uključuje, između ostalog, Jack Daniel's, Finlandia, The Famous Grouse, Macallan, Brugal, Bacardi, El Jimador, Herradura, Metaxa, Pepe Lopez, Remy Martin, kao i Zlatni Pelin i Zlatnu rakiju, domaće brendove u vlasništvu Coca-Cola HBC Srbija. Uz Bambi brendove poput Plazme, Wellnessa, Zlatnog Peka, Plazme od Srca, Plazma Stiksa, Bambi napolitanki i slanih grickalica Josh, kompanija je jedan od lidera u svojoj industriji i nudi portfolio proizvoda, za svačiji ukus i svaku priliku, sedam dana u nedelji.

ZA ODRŽIVU BUDUĆNOST

Coca-Cola HBC i kompanija Bambi svoju posvećenost održivosti temelje na tri ključne osnove:

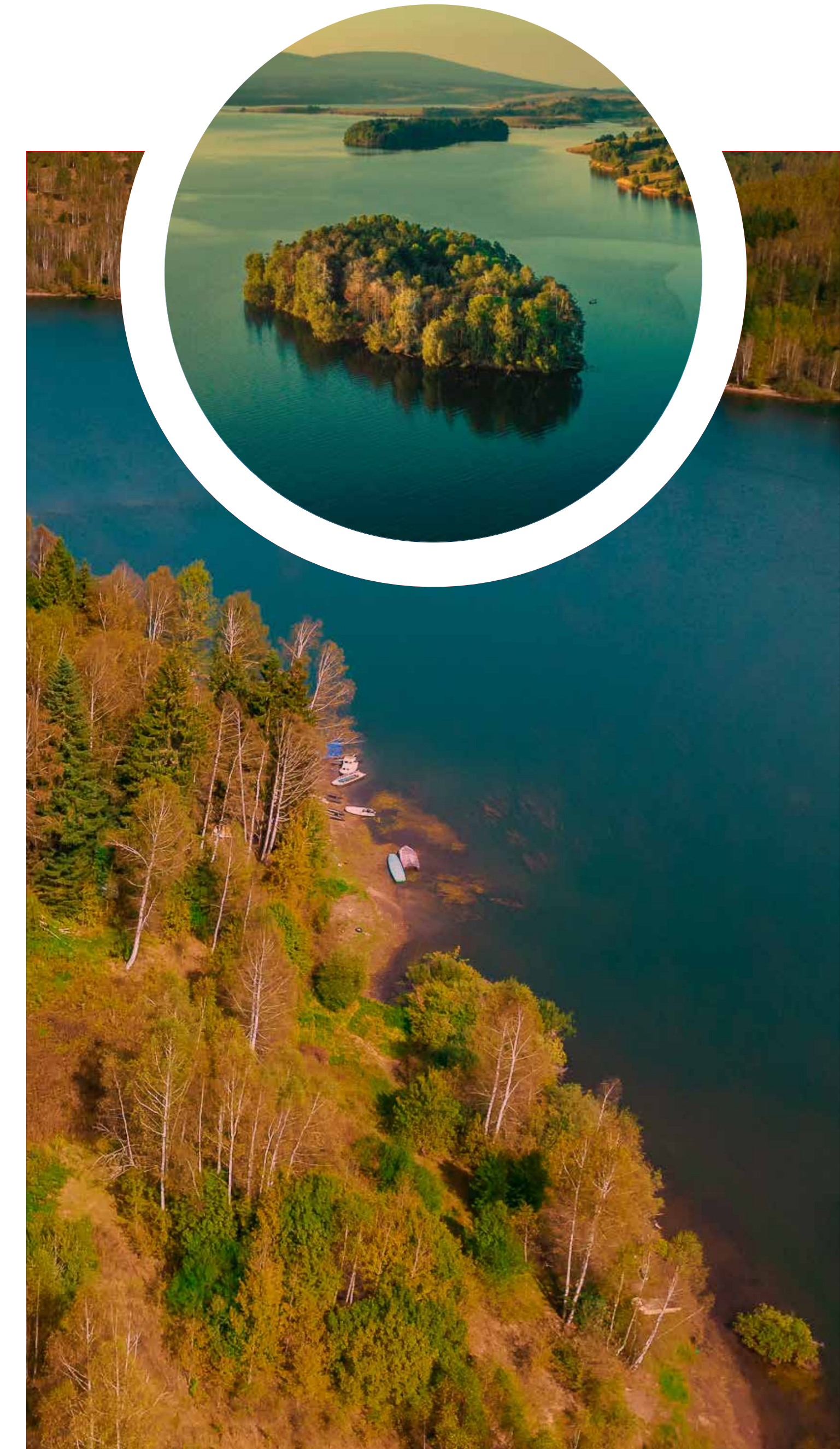
Briga o planeti – smanjenje emisija, upravljanje vodnim resursima, reciklaža i održiva ambalaža

Briga o ljudima – razvoj talenata, inkluzivnost, osnaživanje lokalnih zajednica

Briga o poslovanju – odgovoran lanac snabdevanja, inovacije i unapređenje proizvoda

Coca-Cola HBC Srbija je deo globalne **Misije održivosti 2025**, dok je kompanija Bambi definisala **Misiju održivosti do 2030. godine**, sa ciljem stvaranja pozitivnog uticaja na zajednicu i životnu sredinu.

Detaljni pregled održivog poslovanja kompanije Coca-Cola HBC Srbija i Bambi iz godine u godinu objavljuju u Izveštaju o održivom poslovanju. Kompanija Coca-Cola HBC Srbija do sada je objavila 11 godišnjih izveštaja, od kojih poslednja četiri, nakon akvizicije, obuhvataju i podatke kompanije Bambi. Izveštaj o održivom poslovanju usklađen je sa zahtevima najzastupljenije svetske metodologije u toj oblasti – Global Reporting Initiative (GRI). Izveštaji su javno dostupni na [linku](#).

STANJE EKONOMIJE U SRBIJI U 2023. GODINI I OSVRT NA 2024.

Inflacija, uspon i pad

Ukoliko bi se tražila ekonomska reč koja je obeležila 2023. godinu i uslove poslovanja za privredu, onda bi to sigurno bila inflacija i to, njen uspon, ali i pad. Tokom 2023. godine inflacija je dostigla vrhunac, što se dogodilo u aprilu, kada je međugodišnji rast cena na malo iznosio 15,1%. Trend rasta cena je 2023. godine prelomljen, pa je tokom druge polovine godine inflacija bila na silaznoj putanji. Na kraju godine dostigla je nivo od 7,6%, da bi se tokom 2024. godine inflacija vratila u granice cilja Narodne banke Srbije 3 plus/minus 1,5%. Ipak, na kraju 2023. godine bila je skoro upola niža nego na početku godine, u januaru 2023. godine, kada je iznosila 15,8%.

U zemljama Evropske unije inflacija je, takođe, na kraju 2023. godine bila iznad ciljanog koridora od 2% i iznosila 3,4%. Jedna od glavnih ekonomskih tema u Evropi bila je hoće li evropska privreda doživeti „tvrdo“ ili „meko“ prizemljenje, odnosno hoće li recesija biti cena obaranja inflacije. Evropska privreda ipak nije ušla u recesiju, ali su se stagnacija i usporavanje, kao cena obaranja inflacije nastavili i u 2024. godini, što se videlo i na nekim nacionalnim računima srpske privrede.

Inflatorni pik i njen silazni trend preslikali su se i kada je reč o vrednosti prometa robe u trgovini na malo. Tako je u decembru 2023. godine zabeležen najviši nivo realne vrednosti prometa robe u trgovini na malo tokom skoro dve decenije, tačnije još od januara 2005. od kad postoji raspoloživa serija podataka i od kad se meri na ovaj način. **Vrednost robnog prometa u decembru 2023. godine bila je veća nego u istom mesecu prethodne godine za 9,8%. Međutim, inflacija je delom poništila to povećanje te je realni promet u ovom periodu uvećan za 3,6%.**

PRIVREDA U PLUSU

Poslovna 2023. godina je deveta godina zaredom u kojoj je privreda bila profitabilna, a ostvaren pozitivan neto rezultat od 972 milijarde dinara, što je je za 12,3% više od prošlogodišnjeg¹. Privredna aktivnost 2023. godine u Srbiji je zabeležila **rast od 3,8%, a najveći doprinos rastu dali su sektor prerađivačke industrije sa 13,3%, sektor trgovine na veliko i malo sa 10,4% i sektor informisanja i komunikacija sa 8,2%**. Privredni rast je tokom 2023. godine bio vođen velikim prilivom stranih direktnih investicija od 4,2 milijardi evra, što je činilo 5,7% bruto domaćeg proizvoda (BDP). Taj priliv deviza doprinomio je jačanju dinara, pa je Narodna banka Srbije, kako bi obezbedila stabilnost kursa 2023. godine, bila neto kupac deviza u iznosu od 3,94 milijarde evra². To je bio najviši godišnji iznos kupovine deviza. Devizne rezerve su uvećane i do kraja 2023. godine dostigle su 24,9 milijardi evra.

972

MILIJARDE DINARA

pozitivan neto rezultat

4,2

MILIJARDI EVRA

priliv stranih direktnih investicija

3,94

MILIJARDE EVRA

neto kupac deviza

24,9

MILIJARDI EVRA

devizne rezerve

Drugi stub privrednog rasta u 2023. godini bila su i velika državna ulaganja u infrastrukturu i javne investicije koje su iznosile 5,15 milijardi evra, što je oko 7% BDP-a. Taj trend nastavio se i tokom 2024. godine.

Industrijska proizvodnja tokom 2023. godine je, reklo bi se, porasla skromno - svega 1,7%³, pri tom je taj rast bio vođen rastom proizvodnje u sektoru rudarstva, prerađivačke industrije, ali i oporavkom proizvodnje u sektoru proizvodnje električne energije. Uprkos geopolitičkim potresima koji su dolazili spolja, prerađivački sektor je tokom 2023. godine pokazao otpornost i izdržljivost, a u okviru njega prehrambena industrija zabeležila je rast od čak 4,2%. I to uprkos ograničenjima koja su dolazila spolja, kao što su sankcije i poremećaji u cenama energenata izazvani ratom u Ukrajini, kao i negativni efekti zbog usporavanja evropske privrede, koja je 2023. godine zabeležila rast od svega 0,4%, ali i zaoštreni uslovi finansiranja, jer su zbog inflacije centralne banke povećavale kamate, pa je pristup kapitalu bio ograničen, pre svega kada je reč o ceni kapitala, jer su kamatne stope povećane.

Velika državna ulaganja
u infrastrukturu
i javne investicije

5,15

MILIJARDI EVRA

što je oko 7% BDP-a

Porast industrijske
proizvodnje tokom
2023.

1,7%

Porast prehrambene
industrije tokom
2023.

4,2%

Porast usporavanja
evropske privrede tokom
2023.

0,4%

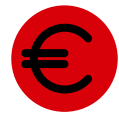
USPORAVANJE KREDITNE AKTIVNOSTI, RAST KAMATA

Ukupni domaći krediti u 2023. godini povećani su za 1,1%, pri čemu su krediti privredi povećani za 0,9%, a krediti stanovništvu za 1,2%. Izveštaj o inflaciji Narodne banke Srbije pokazuje da je tokom 2023. godine došlo do usporavanja kreditne aktivnosti banaka, na šta su uticale više kamatne stope na kredite usled zaoštrevanja monetarnih politika Evropske centralne banke (ECB) i Narodne banke Srbije (NBS), uz pooštrene kreditne standarde banaka.

Ako je 2023. godina bila godina kada je okončan ciklus povećanja cena, onda se može reći da je to bila godina i kada je okončan ciklus povećanja kamata, ne samo kod vodećih globalnih centralnih banaka, nego i kada je reč o NBS. Referentna kamatna stopa 2023. godine bila je na nivou od 6,5% i od tada kreće ciklus njenog opreznog smanjivanja. Na kraju 2024. godine referentna kamatna stopa bila je na nivou od 5,75%.

Kada je reč o ličnoj potrošnji, prosečne zarade su tokom 2023. godine realno bile veće 2,4%, dok je realan rast penzija bio znatno veći (8,7%) i time je nadoknađen realan pad standarda penzionera iz prethodne 2022. godine (minus 4,4%). Potrošnja domaćinstava nije imala značajnije inflatorne efekte u 2023. godini⁴.

VEĆI BROJ ZAPOSLENIH

Privreda Srbije je tokom 2023. zapošljavala 2,3 miliona radnika, što u odnosu na 2022. predstavlja povećanje (2,2 miliona). Osim što je došlo do realnog smanjenja nezaposlenih, tokom 2023. i 2024. godine, došlo je i do značajnog angažovanja radne snage iz inostranstva. Tako je, na primer, tokom 2023. godine izdato 52.000 radnih dozvola za strance⁵.

Tokom prvih 10 meseci prethodne 2024. godine izdata je 16.591 radna dozvola za rad radnicima iz inostranstva. Nastavljeno je smanjenje stope nezaposlenosti, pa je na kraju 2023. godine ta stopa iznosila 9,4%. Jednocifreni nivo stope nezaposlenosti Srbija je prvi put zabeležila prethodne 2022. godine. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, trend smanjenja stope nezaposlenosti nastavljen je i u 2024. godini, kada je stopa nezaposlenosti iznosila 8,1%.

**2,3 MILIONA
RADNIKA ZAPOSLENO
U PRIVREDI U SRBIJI 2023.**

**9,4%
STOPA NEZAPOSLENOSTI,
KRAJ 2023.**

**8,1%
STOPA NEZAPOSLENOSTI,
2024.**

USPORAVANJE IZVOZA

Ipak, ograničenja koja su tokom 2023. godine dolazila spolja videla su se u bilansima spoljne trgovine. Zapravo, najviše na podacima o izvozu⁶. Nakon 2021. i 2022. godine u kojima je izvoz rastao po dvocifrenim stopama **(27,5 i 26,3%) u 2023.** godini došlo je do snažnog usporavanja rasta izvoza, pre svega uzrokovano usporavanjem privredne aktivnosti u zoni evra, gde se nalaze naši glavni spoljno-trgovinski partneri. Taj rast izvoza je u 2023. godini iznosio svega 3,7%. **Ukupno je izvezeno robe u vrednosti od 28 milijardi evra, od toga 18 milijardi u zemlje Evropske unije.** Zona evra te godine gotovo da je stagnirala sa privrednim rastom od svega 0,4%, a Nemačka, naš glavni spoljnotrgovinski partner u Evropi na kraju 2023. imala je pad BDP-a od 0,3%, Italija je rasla po stopi od 0,9%⁷.

Tokom 2023. godine došlo je do pada ukupnog uvoza od 5,5%, što je u najvećoj meri bila posledica oporavka domaćeg elektroenergetskog sektora i činjenice da je Srbija manje uvozila energente nego prethodne 2022. godine. Kada se pogleda energetska bilans, ukupan uvoz energenata u 2023. godini bio je manji za 1,9 milijardi evra u odnosu na prethodnu 2022. godinu. Uvoz robe i usluga je 2023. godine iznosio 36 milijardi evra, a deficit robne razmene bio je veći od od 8,2 milijarde evra. To je **10,9% BDP-a**. Ipak, trend usporavanja rasta izvoza nastavio se i tokom sledeće 2024. godine, što pokazuje da se na privredu Srbije odražava usporavanje Evrope, našeg glavnog izvoznog tržišta.

⁶ Republički zavod za statistiku, Spoljnotrgovinska robna razmena, za decembar 2023.

⁷ Eurostat

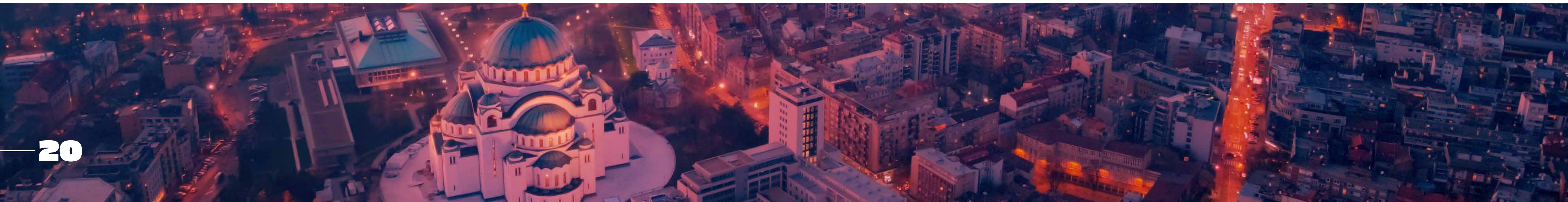
U pogledu budžeta Republike Srbije, 2023. godine ostvaren je deficit od 2,2%, što je bio bolji rezultat od plana (2,8%), ali i niže od mastrihtskih kriterijuma Evropske unije (3%). Uspešniji rezultat je postignut pre svega zahvaljujući nižim tekućim rashodima u odnosu na plan, najviše rashodima namenjenim za nabavku robe i usluga i za subvencije, a u manjoj meri i nižoj realizaciji kapitalnih rashoda od planiranih. Međutim, deficit je tokom 2024. godine povećan da bi na kraju te godine bio 2,9%, dok je plan da za 2025. godinu bude na nivou od 3%.⁸

UTICAJ COCA-COLA SYSTEMA I KOMPANIJE BAMBI NA DOMAĆU EKONOMIJU

U svakoj ekonomiji velike kompanije utiču na ukupan razvoj zemlje, a efekti su direktan uticaj na BDP, zaposlenost, privrednu aktivnost, poreske prihode, ali i indirektni, kroz ceo lanac vrednosti u privredi. Kompanija koja je, pre svega, globalni igrač kao što je Coca-Cola sistem u Srbiji, ona je istovremeno i lokalna kompanija koja ima značajan uticaj na ekonomski rast, kreiranje zaposlenja, na poreski sistem zemlje, kao i na ceo lanac dobavljača, kako onih od kojih Coca-Cola sistem direktno nabavlja robu i usluge, tako i njihovih dobavljača. Coca-Cola sistem i kompanija Bambi imaju uticaj na poslovne sisteme kao što su trgovinski lanci ili ugostiteljski objekti za koje su Coca-Cola sistem i kompanija Bambi veliki dobavljači.

Tokom 2023. godine ukupna maloprodajna vrednost proizvoda iz Coca-Cola sistema i kompanije Bambi iznosila je

912 MILIONA EVRA

To znači da su potrošači u Srbiji u različitim maloprodajnim, ali i ugostiteljskim objektima toliko novca potrošili na proizvode iz 24/7 portfolija Coca-Cola sistema i kompanije Bambi.

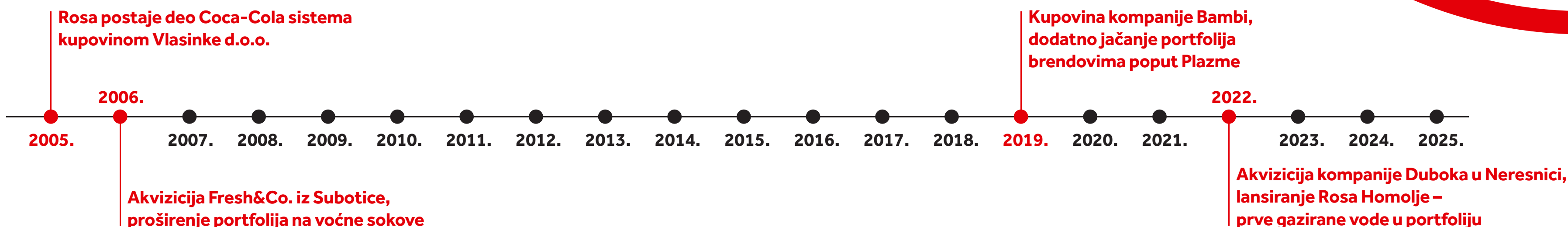
Coca-Cola sistem je proizveo 701 milion litara bezalkoholnih pića.

Kompanija Bambi je proizvela 31 milion kilograma konditorskih proizvoda.

Na tržište je u 2023. stavljeno 725 hiljada litara premijum žestokih pića.

Na tržište je u 2023. stavljeno 87 hiljada kilograma kafe.

Tokom godina, Coca-Cola sistem u Srbiji strateški je **širio svoj portfolio** kroz ključne akvizicije, jačajući prisustvo na tržištu negaziranih i gaziranih voda, sokova, konditorskih proizvoda, kafe i alkoholnih pića:

Zabeležen je značajan rast prodaje kada su u pitanju količine bezalkoholnih pića. U ovoj kategoriji ostvaren je rast sa **500.200.000 u 2021. na 600.093.000 litara u 2023. godini.**

U segmentu premijum žestokih pića, prodaja je tokom 2023. godine dostigla **725 hiljada litara**. Kada je reč o kafi, u 2023. godini prodato je **87 hiljada kilograma**, što predstavlja značajan rast u odnosu na 2021. godinu, kada je prodato **17.000 kilograma kafe**.

U okviru portfolija kafe rast je, između ostalog, posledica uvođenja brenda Vergnano u 2022. godini, nakon brenda Costa koji je lansiran je na domaće tržište 2021. godine, kao i investicija u HoReCa i „at work“ kanale prodaje.

Tokom 2023. godine prodato je 22 miliona kilograma konditorskih proizvoda, u poređenju sa 2021. godinom kada je prodato **21 milion kilograma** konditorskih proizvoda.

725 HILJADA LITARA
premijum žestokih pića

87 HILJADA KG
kafe u 2023.

21 MILION KG
konditorskih proizvoda

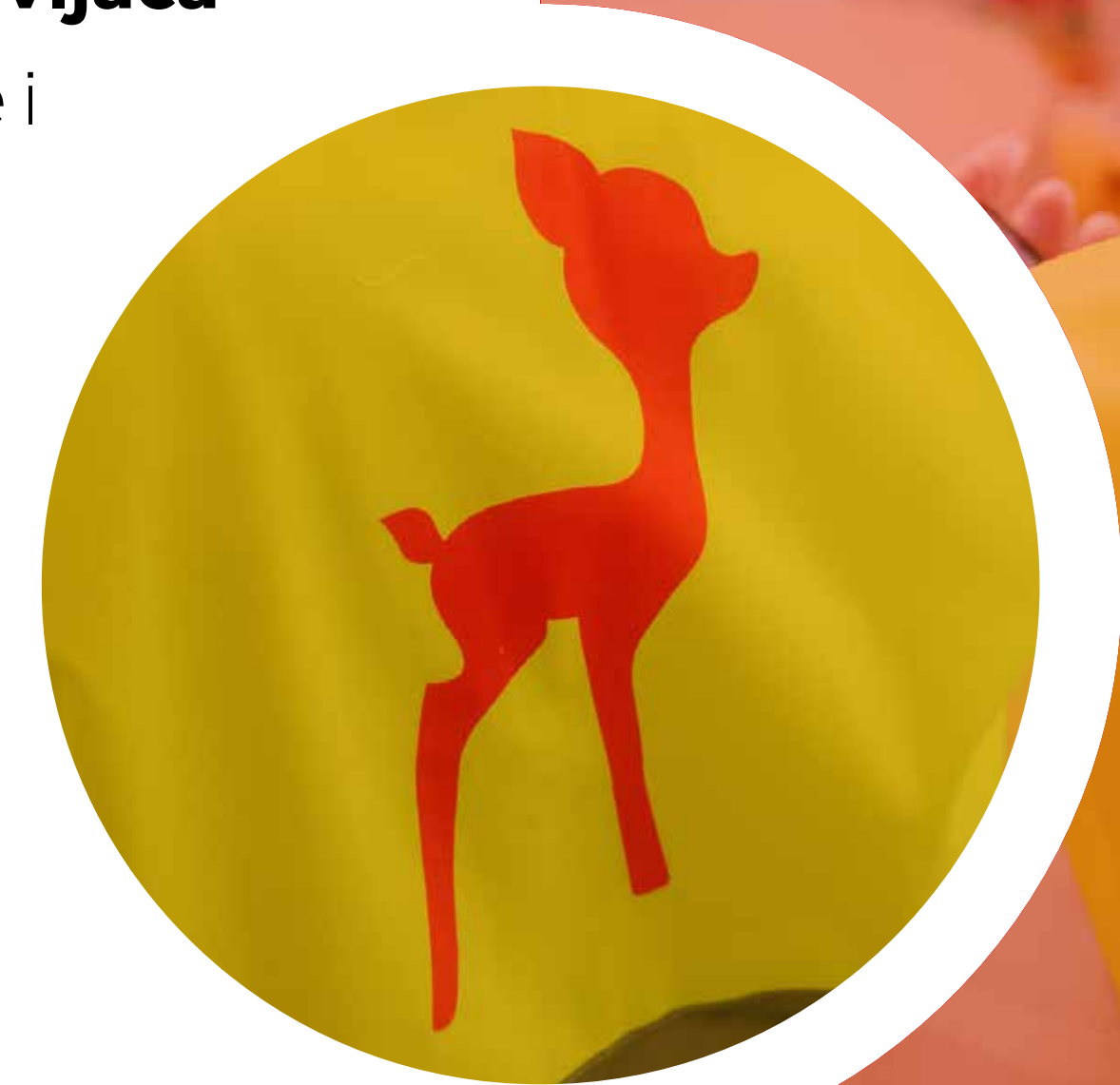
UTICAJ NA OSTALE SEKTORE PRIVREDE

Kada je reč o dodatnoj vrednosti koju Coca-Cola sistem i kompanija Bambi daju ekonomiji Srbije, najveći doprinos je u sektoru trgovine i ugostiteljstva, gde je generisano

166
MILIONA EVRA
DODATNE VREDNOSTI

Od toga je **141 miliona evra dodate vrednosti generisano na nivou direktnih dobavljača i mesta prodaje**, od čega je uticaj na prodajna mesta u trgovini (tradicionalne trgovine i savremeni trgovinski lanci) procenjen na 55 miliona evra, dok je uticaj generisanja dodatne vrednosti u sektoru konzumacije na licu mesta, pre svega u HoReCa sektoru (hoteli, restorani, kafići, barovi, objekti brze ishrane), kao i kioscima, benzinskim stanicama i slično, procenjen na 85 miliona evra.

Sektor usluga generisao je dodatnih 91 milion evra, od čega je čak 49 miliona evra rezultat direktnih nabavki sistema. U sektoru proizvodnje generisano je 53 miliona evra dodatne vrednosti, od čega se **23 miliona evra odnosi na direktne nabavke sistema**, kao što je nabavka šećera ili ambalaže. **U sektoru transporta generisano je dodatnih 24 miliona evra, od čega se 7 miliona evra odnosi na direktne dobavljače sistema kao što su logističke kompanije.** U sektoru poljoprivrede je generisano dodatnih 18 miliona evra, uglavnom zahvaljući indirektnoj saradnji sa sistemom, dok je ostalim segmentima industrije generisano čak 31 milion evra dodatne vrednosti.

EFEKAT NA BDP SRBIJE

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi 2023. godine direktno su doprineli sa 106 miliona evra kroz isplaćene zarade i plaćene poreze i doprinose.

Sistem je indirektno, duž celog lanca vrednosti, podržao generisanje dodatnih 527 miliona evra prihoda.

Uticaj sistema u uzlaznom (upstream) delu lanca vrednosti je 138 miliona evra, od čega se 86 miliona evra odnosi na dobavljače, a dodatnih **52 miliona evra na dobavljače dobavljača.**

Uticaj poslovanja u silaznom (downstream) delu lanca vrednosti je 389 miliona evra duž celog lanca vrednosti. Od toga se 143 miliona evra odnosi na PDV koji se pripisuje prodaji proizvoda sistema, distributeri i prodajna mesta generisali su dodatnih 141 milion evra, a dobavljači distributera dodatnih 105 miliona evra.

Ukupna dodata vrednost Coca-Cola sistema i kompanije Bambi duž celog lanca iznosi 633 miliona evra, što predstavlja 0,9% BDP-a Srbije u 2023. godini.

- **Uzlazni (upstream)** uticaj odnosi se na lokalnu nabavku robe i usluga od strane dobavljača.
- **Silazni (downstream)** uticaj se odnosi na prodajne aktivnosti i marže koje ostvaruju kupci i distributeri proizvoda sistema.

UTICAJ NA PORESKI SISTEM SRBIJE

Uticaj Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na poreski sistem Srbije duž celog lanca iznosi 343 miliona evra, što je u 2023. godini činilo 1,3% ukupnih budžetskih prihoda.

Od tog iznosa, direktno su na ime poreza i doprinosa, naknada i taksi državi Coca-Cola sistem i kompanija Bambi uplatili 76 miliona evra.

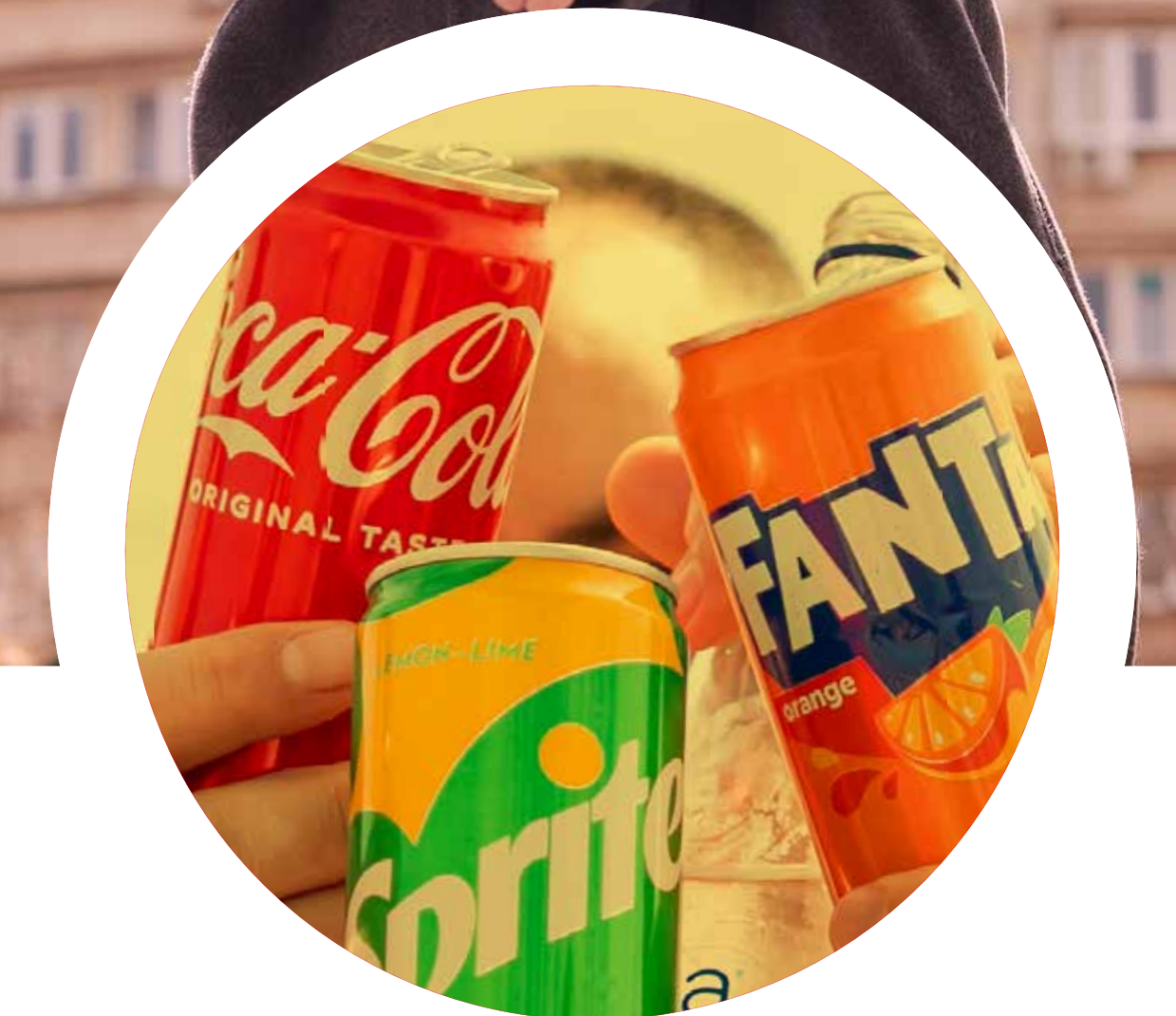
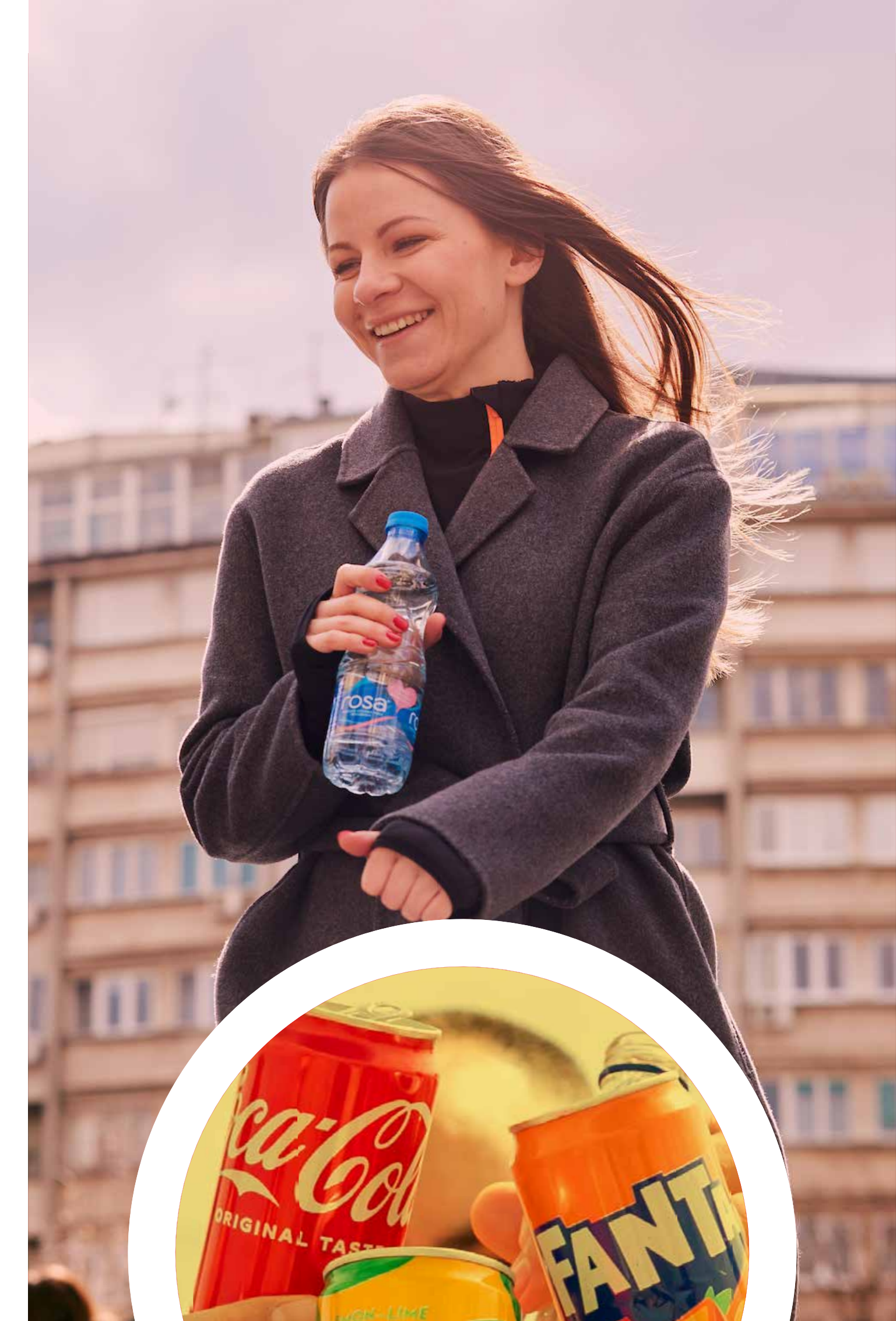

Vrednost poreza koji su platili dobavljači sistema iznosi 212 miliona evra i to predstavlja indirektan efekat na budžetske prihode. **Od tog iznosa, na ime PDV-a uplaćeno je 143 miliona evra od prodaje proizvoda Coca-Cola sistema i kompanije Bambi.**

Dodatni efekat predstavljaju poreski prihodi koje su platili dobavljači dobavljača koji rade za sistem. Taj iznos u 2023. godini dostigao je 55 miliona evra.

Vrednost plata u celom lancu vrednosti u 2023. godini dostigla je 171 milion evra. Od toga je 30 miliona direktno isplaćeno zaposlenima u okviru Coca-Cola sistema i kompanije Bambi, dok je indirektno duž celog lanca vrednosti na ime zarada isplaćeno dodatnih 141 milion evra.

UTICAJ NA ZAPOSLENOST

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi u 2023. godini direktno su zapošljavali 1.788 radnika. Od toga, Coca-Cola sistem direktno zapošljava 1.131 radnika, a kompanija Bambi još 657 ljudi.

Indirektno, duž celog lanaca vrednosti podržano je dodatnih 20.800 radnih mesta. **To znači da je duž celog lanca vrednosti efekat Coca-Cola i Bambi sistema na zaposlenost iznosio 22.600 radnih mesta, što predstavlja 0,75% od ukupnog broja zaposlenih u Srbiji u 2023. godini.**

Indirektni efekat na zapošljavanje bio je uzlazni (upstream), preko sopstvenih dobavljača, ali i na nivou dobavljača svojih dobavljača. Na taj način podržano je 6.200 radnih mesta, od toga 3.500 preko sopstvenih srpskih dobavljača i još 2.700 dodatnih radnih mesta na osnovu dobavljača koji imaju sopstvene dobavljače.

Indirektni efekat na zapošljavanje išao je i silazno (downstream), preko distributera i prodajnih mesta za prodaju pića, ali i kod njihovih dobavljača. Ukupan silazni efekat na zaposlenost bio je 14.600, od toga 9.500 preko distributera i prodajnih mesta za prodaju pića i još 5.100 radnih mesta kod njihovih dobavljača.

Svako direktno radno mesto u Coca-Cola sistemu sa kompanijom Bambi podržava dodatnih 11 radnih mesta duž celog lanca vrednosti. Od toga 3 su bila uzlazno, preko lokalnog lanca nabavke, a 8 silazno, putem prodaje.

UTICAJ NA ZAPOSLENOST PO SEKTORIMA

Najveći uticaj u pogledu zaposlenosti Coca-Cola sistem i kompanija Bambi u 2023. godini imali su na **sektor trgovine, gde je ukupno podržano 10.700 radnih mesta.**

U sektoru **usluga, podržano je 3.300 radnih mesta**, u sektoru saobraćaja **900 radnih mesta**, a kada je reč o sektoru poljoprivrede, Coca-Cola sistem i kompanija Bambi indirektno su podržali 2.000 radnih mesta, najviše preko dobavljača svojih dobavljača pri nabavci poljoprivrednih proizvoda, kroz lanac vrednosti.

10.700

U SEKTORU TRGOVINE

3.300

U SEKTORU USLUGA

900

U SEKTORU SAOBRAĆAJA

2.000

U SEKTORU POLJOPRIVREDE

METODOLOGIJA

U cilju predstavljanja rezultata poslovanja i ekonomskog uticaja, Coca-Cola sistem u Srbiji, šesti put zaredom, a treći u saradnji sa kompanijom Bambi, primenjuje metodologiju koja je zasnovana na "input-output" analizi. Ova analiza, čiji je tvorac dobitnik Nobelove nagrade, ekonomista Vasilij Leontijef, ima široku primenu u ekonomiji.

Primenjeni metodološki pristup omogućava detaljnu procenu ekonomskih efekata poslovanja Coca-Cola sistema i kompanije Bambi, prateći kako sredstva koja krajnji potrošači izdvajaju za proizvode iz porfolija ovih kompanija cirkulišu kroz ekonomiju, stvarajući dodatnu vrednost na različitim nivoima.

Za procenu uticaja na nacionalnu ekonomiju, korišćeni su finansijski podaci za 2023. godinu kompanija Coca-Cola HBC Srbija, Bambi i The Coca-Cola Company, kao i zvanični statistički podaci Republičkog zavoda za statistiku Srbije, te podaci iz izveštaja EUROSTAT-a.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi kroz svoje procese proizvodnje, pakovanja, promocije i isporuke proizvoda pokreću niz privrednih aktivnosti u celom lancu vrednosti. Njihov uticaj se proteže na lokalne dobavljače sirovina i usluga, dok distributeri i trgovinski lanci imaju direktne benefite kroz distribuciju i prodaju gotovih proizvoda. Ove aktivnosti rezultiraju poreskim prihodima i otvaranjem novih radnih mesta, što dalje podstiče ekonomski rast.

Kako bi se procenio doprinos Coca-Cola sistema i kompanije Bambi lokalnoj ekonomiji, ukupna vrednost potrošnje proizvoda koristi se kao početni parametar, koji se unosi u tzv. matricu društvenog računovodstva. Ova matrica pruža uvid u međusektorske veze i ukazuje na različite aspekte njihovog uticaja na lokalnu privredu.

Prema metodologiji, ekonomski uticaj poslovanja deli se na **direktan i indirektan.**

- **Direktan uticaj** zavisi od veličine sistema, proizvodnih i administrativnih kapaciteta, kao i faktora poput radne snage, profitabilnosti i nivoa nacionalnog oporezivanja.
- **Indirektan uticaj** može se posmatrati kroz dva aspekta: uzlazni (upstream) i silazni (downstream).

Uzlazni (upstream) uticaj odnosi se na lokalnu nabavku robe i usluga od strane dobavljača. Na taj način, novac ostaje u lokalnoj ekonomiji, omogućavajući dobavljačima Coca-Cola sistema i kompanije Bambi da generišu prihode. Ti prihodi dalje podržavaju zapošljavanje, plaćanje poreza i doprinosa, isplatu zarada i dalji razvoj njihovog poslovanja.

Silazni (downstream) uticaj se odnosi na prodajne aktivnosti i marže koje ostvaruju kupci i distributeri. Kroz plasman proizvoda na tržište, kupci i distributeri ostvaruju prihode, a visina marži zavisi od tipa kupca. Ostvareni prihodi koriste se za nabavku materijala i usluga, što dalje doprinosi generisanju dodatnih prihoda, poreza, profita i zaposlenja na nivou sopstvenih dobavljača.

O AUTORU STUDIJE

Strateška konsultantska kompanija, Steward Redqueen, kroz svoje delovanje pomaže organizacijama da razviju jasne i praktične strategije održivog poslovanja i uticaja, omogućavajući im da ojačaju svoju poziciju na tržištu i identifikuju prilike za poboljšanje pozitivnog uticaja na zajednice u kojima posluju.

Analiza obuhvata procenu uticaja Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na domaću privredu, kroz zapošljavanje, prihode i poreze, pri čemu se uticaj definiše u odnosu na dodatnu vrednost i generisanje radnih mesta.

Za Coca-Cola sistem, Steward Redqueen je sprovela niz studija kako bi kompanija bolje razumela svoj društveno-ekonomski uticaj na 45 tržišta u kojima posluje u Africi, Aziji, Evropi i Latinskoj Americi.

Firma ima predstavništva u Amsterdamu, Singapuru, Barseloni i Princetonu, a njene usluge koriste multinacionalne kompanije u više od 70 zemalja širom sveta.

steward redqueen
MAKING BUSINESS WORK FOR SOCIETY